

۱. مطهره اسمعیلی^۱

۲. علی شاطرزاده^۲

چکیده:

معماری ایران در سده اخیر تحت تاثیر اندیشه های غربی دچار تحولات و تغییرات زیادی بوده است. سبک ها و روش های زیادی بر معماری معاصر ایران تاثیر گذاشته اند. از میان اندیشه های غربی که بر معماری ایران تاثیر فراوانی گذاشت، سبک های مدرن و پست مدرن بوده است. که با توجه به گسترش بیشتر پست مدرن و ادامه آن در دهه های اخیر در معماری ایرانی این سبک را مورد بررسی قرار می دهیم. هدف از نگارش این مقاله اولاً شناخت پدیده معماری پست مدرن در زمینه زمانی و مکانی آن بوده ثانیاً تحولات معماری دوره همزمان آن در معماری معاصر ایران. در این نوشتار ابتدا تفکرات و اندیشه های پست مدرن و ریشه های آن به همراه جایگاه این اندیشه مورد بررسی قرار میگیرد. با آغاز معماری مدرن، واژگان جدیدی با مفاهیم متعدد، وارد ادبیات معماری جهان شدند که از آن جمله میتوان به اصل شفافیت در معماری اشاره کرد. این اصل را که همواره در این سبک به دید هی مثبت به آن نگریسته میشود- میتوان به نوعی تجلی تفکرات مدرن دانست. در دیدگاه پست مدرن، گسترش شفافیت در قالب معماری شیشه ای، زمینه ی نقد کاربرد وسیع آن، توسط منتقدان مدرنیسم را به وجود آورد و آنها شفافیت واضح را به عنوان شفافیت ادرایی یا دیدنی و شفافیت پدیداری را به عنوان شفافیت ذهنی یا خواندنی طبقه بندی کردند. از طرفی در بررسی معماری ایرانی اسلامی که ارزشمندترین و متعالی ترین میراث به جا مانده از پیشینیان این دیار، شفافیت، مفاهیم نور و نمود و بروز آن به انحای گوناگون در حکمت، فلسفه، هنر و... می باشد؛ این سؤال مطرح است که نمود و بروز شفافیت در معماری اسلامی ایرانی چگونه می باشد و چه تفاوتهای مفهومی بین شفافیت در معماری مدرن و پست مدرن با معماری اسلامی ایرانی م یباشد. اهمیت این موضوع، بیشتر از آن روست که با بررسی مقایسه های نگرشها و دیدگاههای پیرامون مفهوم شفافیت در دورههای مدرن، پست مدرن و معماری اسلامی ایرانی، مبانی شکل گیری این مفهوم و انواع آن با هدف نیل به تعریفی دقیق و ساختاری از مفاهیم عینی و ذهنی تبیین گردد.

واژه کلیدی: معماری معاصر ایران، معماری پست مدرن، شفافیت، معماری اسلامی ایران

¹ Email: motahare.es2015@gmail.com

1- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه تاپناک لامرد

Email: Ali_shaterzadeh@yahoo.com

۲- دکترای شهرسازی از آکادمی معماری و

شهرسازی خییکس اوکراین